

Til: Smøla kommune

Vår ref.: 41001

Dato: 01.11.2024

Estimerte kommuneutbetalinger

---

1 Bakgrunn

Vi viser til notat som din kommune har mottatt tidligere i år om estimerte kommuneutbetalinger for perioden 2024 – 2028 (heretter «forrige notat»).

De faktiske utbetalingene fra Havbruksfondet som kom kommunal sektor til gode i oktober i år endte opp en god del høyere enn det vi hadde estimert, og samtidig høyere enn det som enn kunne forutsett dersom instruksen for utbetaling var blitt fulgt.

I tillegg er det et nytt moment som det siden utsendelse av forrige notat er kommet ny informasjon om. Dette gjelder forventninger om provenystørrelse fra grunnrenteskatten, og dermed størrelsen på et eventuelt bidrag fra ekstrabevilgninger i år der ordinære utbetalinger fra havbruksfondet er lavere enn 50 % av grunnrente-provenyet.

Vi går derfor gjennom hva som er endringer i den faktiske totalsummen som gav grunnlag for utbetalingene fra Havbruksfondet nå i oktober vis-a-vis det vi estimerte i forrige notat. At utbetalingen ble høyere nå i høst vil trolig også påvirke estimatene for påfølgende år.

1.1 Høstens utbetalinger fra Havbruksfondet

Høstens faktiske utbetalinger fra havbruksfondet ble høyere enn estimert i forrige notat. Avviket skyldes tre faktorer:

- **Innbetalt proveny for kapasitetsvekst** gitt som såkalt «unntaksvekst» er betydelig høyere enn både det vi forutsatte i vår modell og hva tilfellet var i forrige runde i 2022. Innbetalt proveny fra slike søknader og gitte tilsagn er per i dag på knappe 500 mill. NOK for årets runde, og er et resultat av ca. dobbelt så mange søknader enn forrige gang, men trolig også at en betydelig større andel av søknadene har tilfredsstilt kriteriene og blitt innvilget.
- **Bevilgning knyttet til provenyet fra innbetalt produksjonsavgift** er høyere enn det vi hadde forutsatt i vår modell. Høsten 2023 ble det i forslag til Statsbudsjett for 2024 lagt fram et forslag til bevilgning på 1197 mill. NOK. Beløpet til denne spesifikke posten i Statsbudsjettet har så vidt oss bekjent ikke blitt endret i endelig/revidert statsbudsjett. I revidert statsbudsjett ble den samlede bevilgningen for tilskudd til kommuner og fylkeskommuner fra både produksjonsavgift og fra proveny fra kapasitets-salg økt fra 1197 mill. NOK til 3151,5 mill. NOK, men da med hovedargumentasjon på at dette var for å ta høyde for det en forventet ville komme som proveny gjennom auksjon og fastpristilbud på kapasitet. I ettertid har vi fra Nærings- og fiskeridepartementet fått opplyst at bevilgningen knyttet til provenyet fra innbetalt produksjonsavgift som ligger til grunn for kommuneutbetaling nå i oktober 2024, endte på 1276 mill. NOK, med andre ord ca. 79 mill. NOK høyere enn det som tidligere har blitt kommunisert og vi hadde lagt til grunn.
- **Departementet valgte å ikke følge instruksen om å holde tilbake 1/8 av kommunenes andel** av proveny fra kapasitets-salg, men har i stedet valgt å betale ut hele beløpet i år. Departementet begrunner dette på følgende måte:

«Havbruksfondet er ikke et faktisk, forvaltet fond. For å unngå at realverdien av utbetalingene reduseres har departementet besluttet å ikke holde igjen midler for å tilgodese kommuner som har klarert ny lokalitets-MTB i perioden 1. september 2023 – 1. september 2025. Hele

kommunenes andel av utbetalingen er altså fordelt etter stående lokalitets-MTB. Departementet forventer at utbetalingen i 2025, som i statsbudsjettet for 2025 er foreslått til 1 244 millioner kroner, vil være tilstrekkelig til å tilgodese kommuner som har klarert ny lokalitets-MTB i overnevnte periode.»

Vår tolkning av dette er at årets «positive avvik» i utbetaling av proveny fra kapasitets-salg til kommunesektoren vil medføre en tilsvarende lavere utbetaling i 2025. Utbetalingen i 2025 vil likevel tilgodese kommuner som har klarert ny lokalitets-MTB i perioden 1. september 2023 – 1. september 2025, men dette beløpet vil trekkes fra bevilgningene for provenyet fra produksjonsavgiften.

Vi legger til grunn at denne praksisen vil videreføres i perioden 2026 – 2028.

Våre modeller og estimater er oppdatert med ovennevnte endringer i faktiske utbetalinger, og endrede forutsetninger for fremtidige perioder.

1.2 Proveny fra Grunnrenteskatt

Proveny fra Grunnrenteskatt, vil trolig bli lavere enn estimert i tidligere versjon av modell og forrige notat (jf. kapittel 2.1.3 og 2.1.5 i forrige notat).

I forrige notat uttrykte vi stor usikkerhet knyttet til de mulige ekstrabevilgningene. Vi nevnte samtidig at:

«Gjennom vår årlige regnskapsanalyse «The Salmon Farming Industry in Norway,» som forventes i oktober/november 2024, vil vi kunne ha et nytt, og oppdatert syn på grunnrente-proveny, men hvordan utslaget evt. blir på ekstrabevilgning tilligger regjering og forvaltning å bestemme.»

I forbindelse med forslag til Statsbudsjett som ble publisert medio oktober ble det ikke opplyst hva departementet forventer at grunnrenteskatten vil gi av inntekter. Dette har imidlertid departementet opplyst etter mediaforespørsler, og antydnet at det etter fradrag for produksjonsavgift er budsjettert med 3,5 mrd. NOK i netto proveny. Departementet presiserer samtidig at det fortsatt er beheftet stor usikkerhet til dette beløpet.

Dette vil gi en vesentlig lavere uttelling på en evt. ekstrabevilgning sammenlignet med våre beregninger i forrige notat.

Vi har også i forbindelse med vår nært forestående publisering av rapporten «The Salmon Farming Industry in Norway» sett på hva innehavere av grunnrentepåliggende konsesjonstillatelser selv har beskrevet at de forventer å betale i grunnrenteskatt i sine finansregnskaper for 2023. Selv om ikke alle selskaper beskriver dette har vi konkludert med at selv anslaget fra departementet på 3,5 mrd. NOK synes å være overvurdert dersom vi legger til grunn at summen av alle selskapers beregninger av betalbar grunnrenteskatt er den nærmeste tilnærmingen av det som tilfaller staten som innbetalt proveny i 2024, og dermed utgangspunktet for en eventuell ekstrabevilgning i 2025.

Våre modeller og estimater er oppdatert med hensyn til kommuneutbetalinger fra eventuelle ekstrabevilgninger i 2025 og 2027 der vi har lagt til grunn et estimat på 3 500 mill. NOK i årlig proveny bokført i 2024.

2 Forutsetninger

Vi viser til forrige notat for øvrige forutsetninger på modellen og våre estimater.

3 Resultater

Smøla kommune hadde per 01.09.2024 klarert 72.540 tonn lokalitets-MTB, som på samme tidspunkt utgjorde 2,0% av total lokalitets-MTB. Dette utgjør Smøla kommunes andel av utbetalingene gjennom Havbruksfondet, herunder beløpene for salg av tillatelses-MTB og produksjonsavgift.

For omfordeling av grunnrenteskatten gjennom ekstrabevilgninger er Smøla kommunes andel – etter omfordeling og utjevning i kommunesektorens inntektssystem – beregnet til 0,0%.

Tabell 1 Estimerte produksjonsvolum (1.000 tonn slaktevekt)¹

	2023	2024	2025	2026	2027
Produksjonsvolum	1.556	1.595	1.651	1.741	1.800

Tabell 2 Estimerte totale provenyer (mill. NOK)

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	6.220		6.083		8.209
Produksjonsavgift	1.326	1.424	1.556	1.664	1.820
Grunnrenteskatt (netto)	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Totalt	11.045	4.924	11.139	5.164	13.529

Tabell 3 Estimerte totale beløp til kommunene – eks. stat og fylkeskommuner (mill. NOK)

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	2.736	84	2.677		3.612
Produksjonsavgift (bevilgning)	1.021	911	1.035	1.076	1.119
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		337		324	
Totalt	3.756	1.333	3.712	1.400	4.732

Tabell 4 Estimerte utbetalinger til Smøla kommune

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	53,5	5,0	52,3		70,6
<i> hvorav ny klarert lokalitets-MTB</i>		5,0		0,0	
Produksjonsavgift (bevilgning)	20,0	17,8	20,2	21,0	21,9
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		0,2		0,2	
Totalt (netto)	73,5	23,0	72,6	21,2	92,5

¹ Kilde: Kontali Analyse, produksjonsmodeller for laks og ørret.